

Muistutus Helsingin kaupungin sosiaaliviranomaisten toiminnasta.

Jätetty 8.9.2011.

Tämä muistutus koskee sekä yksityishenkilönä (nimi poistettu) että ryhmänä (Homepakolaiset -yhdistys) kokemiamme puutteita lain noudattamisessa sosiaalihuollossa.

Olen itse sairastunut kosteusvaurioituneiden rakennusten sisäilmamyrkyistä niin pahoin, että immuunijärjestelmäni häiriintymisen vuoksi en kestä pieniäkään määriä kosteusvauriomikrobeja/useita rakennusmateriaalien kemikaaleja. Oireet altistuksessa ovat rajut, kuten oksentelua, kuumetta ja verenvuotoja. Homepakolaiset -yhdistys on samanlailla sairastuneiden viime talvena perustama yhdistys. Yksi suurimmista ongelmista ryhmämme jäsenillä on sopivan asunnon löytäminen: moni meistä ei ole vuosienkaan etsimisen jälkeen löytänyt sopivaa sisätilaa edes nukkumiseen. Meistä osa nukkuu mm. parvekkeilla ja autoissa ja osa sairastuu koko ajan pahemmin kodeissaan.

Olemme sekä yksityishenkilönä että yhdistyksenä hakeneet apua tilanteeseemme. Itse olen ollut yhteydessä Vuosaaren sosiaalitoimistoon kahden vuoden ajan, olen käynyt kahden sosiaalityöntekijän puheilla ja ollut sähköpostitse ja puhelimitse yhteydessä johtavaan sosiaalityöntekijään. Olen soittanut useita kertoja sosiaalipäivystykseen tilanteesta, jossa minulla ei ole talvella ollut lämmintä paikkaa, jossa nukkua. Olen kiertänyt myös asunnottomille suunnattuja asuntoloita kuitenkin pystymättä niissä sisäilmaherkkyyteni vuoksi olemaan, en (emme) myöskään kuulu olemassa olevien asunnottomien asuntoloiden normaaliin kohderyhmään. Ryhmämme jäsenet ovat suurimmaksi osaksi hyvin koulutettuja ja olleet kiinni työelämässä ennen sairastumistaan kosteusvauriomyrkyistä. Sosiaalitoimistosta ei ole ollut minkäänlaista apua eikä tilannettamme ole siellä ymmärretty. Meitä ei ole myöskään ohjattu eteenpäin, kuten olisi kuulunut, vaan asia on jätetty käsittelemättä ja kohtelu on monissa tapauksissa ollut vähättelevää.

Olemme olleet yhteydessä myös Helsingin Kaupungin vammaisten sosiaalityöntekijöihin, jotka ovat ymmärtäneet tilanteemme ja tietävät sairauden erityispiirteet, mutta totesivat, ettei heillä ole keinoja auttaa asunnon hankkimisessa.

Keväällä 2011 otimme yhteyttä Helsingin kaupungin sosiaaliasiamiehiin pyytääksemme apua. Sosiaaliasiamiehet ohjasivat meidät SAS-asumispalveluiden arviointipäällikkö Raili Hulkkosen puheille. Tapasin itse Raili Hulkkosen ja kerroin sekä omasta että ryhmämme jäsenten tilanteesta. Pyysimme huomioimaan ryhmämme erityisryhmänä ja selvittämään mahdollisuuksia järjestää meille hätämajoitusta. Olemme tarjonneet myös omaa panostamme sopivan ratkaisun suunnittelussa. Ainoa apu, jota Hulkkoselta sain, oli se että hän soitti Kaupungin asuntotoimistoon ja suositteli minulle tarjottavan asuntoa erityisistä syistä taloyhtiöstä, jonka parvekkeiden olen todennut olevan keskimääräistä paremmin minulle sopivia (jossa olen välillä yöpynyt tuttavani parvekkeella). Asuntotoimistosta en ole saanut minkäänlaisia väliaikatietoja asian mahdollisesta etenemisestä ja tähän ei muutenkaan olisi pitkän tähtäimen ratkaisu, sillä ihmisarvoiseen elämään kuuluu tietenkin lämmin sisätila asumista varten. Myöhemmin puhelinkeskustelussa Hulkkonen totesi, keskusteltuaan esimiehensä kanssa, etteivät he voi tarjota meille apua.

Olemme olleet tilanteemme johdosta yhteydessä myös kaupunginvaltuustoon ja asiasta vastaaviin apulaiskaupunginjohtajiin, Pekka Sauriin ja Paula Kokkoseen ja viestimme on välitetty myös Hannu Penttilälle. Mielestämme asiaamme ei ole suhtauduttu sen vaatimalla painoarvolla, emme ole saaneet asian käsittelystä väliaikatietoja ja oikeita asiantuntijoita ei ole kuultu. Saamamme vaikutelma on, että asialle ei olla oikeasti tekemässä mitään konkreettista.

Elokuussa 2011 otimme yhteyttä kaupunginjohtaja Jussi Pajuseen, jota kävimme myös tapaamassa. Jätimme samalla hänelle sekä kaupungintalon kirjaamoon kuntalaisaloitteen hätämajoituksen järjestämiseksi. Kaupunginjohtaja sanoi vievänsä asiamme asuntolautakuntaan, mutta ei katsonut voivansa luvata muuta. Kaupunginjohtajahan kuitenkin viime kädessä on vastuussa lain toteutumisesta kaupungissaan, joten mielestämme niin kauan kuin olemme ilman hätämajoitusta, on tässä asiassa tietoisesti rikottu lakia.

Kahden vuoden aikana ja lukuisten avunpyyntöjemme jälkeen olemme siis edelleen vailla apua, vaikka tilanteemme on erittäin vakava. Pian on jälleen talvi, ja ihmisiä on vailla suojaa. Kuitenkin lain mukaan sosiaaliviranomaisilla on velvollisuus auttaa avun tarpeessa olevia erityisryhmiä:

Perustuslain pykälässä 19 sanotaan, että jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Laki velvoittaa valtiota ja kuntia turvaamaan jokaiselle oikeuden riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin ja huolehtimaan yksilön tarpeista siten, että oikeus ihmisarvoiseen elämään toteutuu. Perustuslain mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja tukea asumisen omatoimista järjestämistä.

Sosiaalihuoltolain mukaan (22§, 23§) tulisi asumispalveluja (palvelu- ja tukiasumisen järjestämistä) antaa henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee apua tai tukea asunnon tai asumisensa järjestämisessä.

Kysymme nyt, minne tämän lain noudattamisvelvollisuus kohdallamme katoaa?

Miksi meille ei ole alettu räätälöimään sopivaa hätämajoitusta?

Kenen vastuulla on, että meitä on pompoteltu luukulta toiselle nyt usean vuoden ajan, huolimatta siitä, että tilanteemme on erittäin vakava ja olemme akuutin avun tarpeessa?

Minne voimme kannella asiasta ja lain noudattamatta jättämisestä Helsingin kaupungissa?

Pyydämme ystävällisesti lähettämään tietoa asian etenemisestä osoitteeseen:

homepakolaiset(at)homepakolaiset.fi

Helsingissä 7.9.2011

Katja Pulkkinen

Klaara Lähteenaro